

Onderwerp : Transport milieu gevaarlijke stoffen

Doelgroep : Alle medewerkers in de uitvoeringen/ voorbereiding ten behoeve van vervoer milieu gevaarlijke stoffen voor eigen werkzaamheden.

Inleiding

In deze lesbrief wordt uitgelegd hoe het transport van gevaarlijke stoffen over de weg binnen VolkerRail dient plaats te vinden.

Inhoud

Regels met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen

(Wvgs) en komen overeen met de internationale voorschriften in het ADR. Het ADR is vertaald en verder uitgewerkt in de Regeling Vervoer over Land van Gevaarlijke stoffen (VLG). Hierin is beschreven hoe het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg moet plaatsvinden. Naast deze wettelijke verplichting heeft VolkerRail vanuit de opdrachtgever de verplichting zich aan het ISO-14001, milieu managementsysteem, te houden.

Voorbeelden van gangbare stoffen gebruikt binnen VolkerRail

Stofnaam	UN nummer Vervoersnaam ADR	Vervoers- categorie	Aantal punten per liter/kg (verm. factor)	Maximum toegestane hoeveelheid
Benzine (Aspen 2T)	UN 1203 BENZINE	2	3	333 liter/kg
Diesel (ULZ)	UN 1202 DIESEL	3	1	1000 liter/kg
WD 40	UN 1950 SPUITBUSSEN (AEROSOLEN) brandbaar	2	3	333 liter/kg
Edilon Sedra Corkelast VA-60 component 2	UN 3082 MILIEUGEVAAR LIJKE STOF,N.E.G.	3	1	1000 liter/kg
Edilon sedra Corkelast VA-60 component 1	NVT	Nvt	0	onbeperkt
Propaan	UN1978 PROPAAAN	2	3	333 liter/kg
Zuurstof	UN1072 ZUURSTOF, SAMENGEPERST	3	1	1000 liter/kg
Acetyleen	UN1001 ACETYLEEN, OPGELOST (ETHYN,OPGELOST)	2	3	333 liter/kg

De gevarenklasse volgens het ADR

Een gevarenklasse is een groep stoffen die tijdens het vervoer een gelijksoortig hoofdgevaar opleveren.

Gevaarlijke stoffen zijn ingedeeld in de klassen 1 tm 9. De indeling van een stof in een bepaalde gevarenklasse zegt iets over het hoofdgevaar of het grootste gevaar van een stof. Een stof kan wel meerdere gevaren hebben. Zie daarvoor het Veiligheidsinformatieblad of het Centrale register gevaarlijke stoffen.

Classificatie volgens ADR

1	Explosieven
2	Gassen
3	Brandbare vloeistoffen
4.1	Brandbare vaste stoffen
4.2	Zelfontbrandbare stoffen
4.3	In contact met water ontwikkelen brandbare gassen
5.1	Oxiderende stoffen
5.2	Organische peroxiden
6.1	Giftige stoffen
6.2	Besmettingsgevaarlijke stoffen
7	Radioactieve stoffen
8	Bijtende stoffen
9	Diverse gevaarlijke stoffen en voorwerpen

Hieronder de etiketten van de klassen die je bij VolkerRail voornamelijk zult tegenkomen:

Toelichting: Onder in het etiket staat het cijfer van de betreffende Klasse.

Klasse 1 (1.4s) binnen VolkerRail uitsluitend de ontstekingsstaafjes.

Vrijstelling:

Binnen het ADR/VLG zijn een aantal "Vrijstellingen" genoemd. Eén van de vrijstellingen geeft aan dat

Indien het vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt ten behoeve van de eigen werkzaamheden, hiervoor onder strikte voorwaarden een vrijstelling voor geldt en niet meer aan de overige voorwaarden in het ADR hoeft te worden voldaan.

Let op !! Deze vrijstelling geldt uitsluitend voor het vervoer van materialen **voor eigen gebruik**. Voor bevoorrading van collega's en/of magazijnen geldt dat er aanvullende wettelijke voorschriften van toepassing zijn en waarvoor een vervoersdocument moet worden opgesteld.

Anders gezegd, als je gevaarlijke stoffen vervoert die je nodig hebt voor je **eigen werkzaamheden**, kan dit onder de vrijstelling. Je moet dan nog wel aan een aantal andere voorwaarden voldoen namelijk:

- De grootste verpakking mag niet groter zijn dan 450 Liter; en
- Er moeten maatregelen worden genomen om elke lekkage van de inhoud onder normale vervoersomstandigheden te voorkomen (lading moet worden vastgezet, vloeistoffen op een lekbak en beschermen tegen lek- raken); en
- Er moet gebruik worden gemaakt van de 1000 punten tabel.

De 1000 Punten tabel (ADR 1.1.3.6)

Binnen het ADR zijn stoffen in een vervoerscategorie ingedeeld. Iedere gevaarlijke stof krijgt een aantal punten per liter (l) of kilogram (kg). Deze punten bepalen vervolgens hoeveel je gezamenlijk kunt meenemen. Het totaal van het aantal punten mag niet meer dan 1000 bedragen.

Zie: onderstaande tabel voor de puntenverdeling per vervoerscategorie.

Vervoers categorie	Aantal punten per liter/kg (Vermenigvuldigingsfactor)	Maximum toelaatbare hoeveelheid per stof	Toelichting
0	Nvt	0 liter / kg	Valt niet onder de vrijstelling (altijd volgens ADR vervoeren)
1	20	50 liter / kg	
2	3	333 liter / kg	
3	1	1000 liter/ kg	
4	0	Onbeperkt	Stof kan onbeperkt worden vervoerd.

Definitie hoeveelheid

- Bij vaste stoffen en **vloeibaar gemaakte** gassen
propaan, stikstof, acetyleen, butaan, koolzuurgas (CO₂): Netto massa in kilogram; (gewicht flessen niet meerekenen)
- Bij vloeistoffen en **samengeperste** gassen (zuurstof): Nominale waterinhoud in liters.

Rekenvoorbeelden

Voorbeeld 1: Som = aantal liters of kg x vermenigvuldigingsfactor = aantal punten

Stofnaam	UN nummer Vervoersnaam ADR	Vervoers- categorie	Hoeveelheid die je wilt vervoeren	Aantal punten per liter/kg (verm. factor)	Aantal punten
Aspen 2T	UN 1203 BENZINE	2	50 liter	3	150
Diesel ULZ	UN 1202 DIESEL	3	50 liter	1	50
WD 40	UN 1950 SPUITBUSSEN (AEROSOLEN) brandbaar	2	20 liter	3	60
Edilon Sedra Corkelast VA-60 component 2	UN 3082 MILIEUGEVAAR LIJKE STOF,N.E.G.	3	100 kg	1	100
Edilon sedra Corkelast VA-60 component 1	NVT	Nvt	300 kg	0	0
Totaal:					360 punten

Toelichting: Het totaal aantal (360 punten) komt **niet boven de 1000 punten**. Deze hoeveelheid kan zonder problemen onder de vrijstelling worden vervoerd.

Voorbeeld 2:

Stofnaam	UN Nummer Vervoersnaam ADR	Vervoers- categorie	Hoeveelheid die je wilt vervoeren	Aantal punten per liter/kg (verm. factor)	Aantal punten
Aspen 2T	UN 1203 BENZINE	2	300 liter	3	900
Diesel ULZ	UN 1202 DIESEL	3	50 liter	1	50
WD 40	UN 1950 SPUITBUSSEN (AEROSOLEN) brandbaar	2	20 liter	3	60
Edilon Sedra Corkelast VA-60 component 2	UN 3082 MILIEUGEVAAR- LIJKE STOF,N.E.G.	3	100 kg	1	100
Edilon sedra Corkelast VA-60 component 1	NVT	Nvt	300 kg	0	0
Totaal:					1110 punten

Toelichting: Het totaal aantal (1110 punten) komt **boven de 1000 punten**. Deze hoeveelheid kan **niet** onder de vrijstelling worden vervoerd.

Let op !! Het maximaal aantal punten geldt voor het gehele voertuigsamenstel. Dus inclusief aanhanger. Je moet dus de hoeveelheden gevaarlijk stoffen van de **aanhanger en de auto bij elkaar optellen**.

Vaste tanks van de auto, lasaanhanger of KMG hoef je niet mee te rekenen

Hoe moeten restmaterialen en lege ongereinigde verpakkingen worden vervoerd? (ADR 1.1.3.1.c)

Lege ongereinigde verpakkingen mogen onbeperkt worden vervoerd als deze goed zijn afgesloten (dicht) en lekvrij zijn. Lege ongereinigde verpakkingen mogen niet bevuild zijn of aan de buitenzijde verontreinigd zijn met gevaarlijke stoffen.

Veiligheidsinformatie:

De Veiligheidsinformatiebladen (VIB) van alle vervoerde maar ook van alle milieu- gevaarlijke stoffen waar je mee werkt dienen bij het voertuig aanwezig te zijn. In deze VIB's vindt je alle relevante veiligheidsinformatie gerelateerd aan het vervoer, opslag en gebruik. Let op: een VIB is iets anders dan een Productinformatieblad. Deze bevatten meestal uitsluitend de technische informatie van de stof.

Voertuig /uitrusting en instructies (ADR 8.1.5.2 & 8.1.5.3)

De auto heeft de volgende uitrusting nodig:

- 1 brandblusser type A,B,C min 2 kg; (ADR 8.1.4.2)
- Ventilatie in de laadruimte;
- Zaklantaarns (Deze mogen geen metalen oppervlak bezitten dat vonken kan veroorzaken);
- Verbandtrommel en Oogspoelflesjes;
- Opvangcapaciteit ten behoeve van lekkage (lekbak);
- Schop;
- Oranje veiligheidsvest voor chauffeur en bijrijder;
- Gevarendriehoek en/of pylonen 2 stuks;
- Gereedschapssets behorend bij het voertuig;
- Veiligheidsinformatiebladen van de aanwezige stoffen;
- Voorgeschreven PBM (zie Veiligheidsinformatieblad).

Opmerking:

- Mocht de uitrusting zoals hierboven genoemd niet compleet zijn, zorg er dan in overleg met de clusterleider/ direct leidinggevende voor dat de benodigde middelen worden aangeschaft.
- De brandblusser dient jaarlijks gekeurd te worden;
- Verbandtrommels en oogspoelflesjes dienen minimaal 1 keer per jaar te worden gecontroleerd.

Voor het veilig vervoeren van gevaarlijke stoffen gelden de volgende algemene instructies.

- Bij de lading geldt: een verbod op:
  - Roken;
  - Open vuur; en
  - Brandgevaarlijke werkzaamheden.
- Controleer de volgende punten:
  - Of juiste etiketten op de verpakkingen aanwezig zijn;
  - Of de lading goed is vastgezet tegen verschuiven, lek raken, bekneld raken of omvallen;
  - Of gasflessen niet blootgesteld worden aan temp boven 50°C, rechtop staan en zijn vastgezet;
  - Controleer de verpakkingen van gevaarlijke stoffen op beschadigingen, lekkage en op vervuiling.
  - Draai bij gasflessen afsluiters altijd dicht, Verwijder drukmeters indien mogelijk van de flessen; deze kunnen tijdens een aanrijding of bij een uitwijk of rem manoeuvre afbreken, waardoor de houder gaat lekken (kleine flessen evt. in een krat vervoeren)
  - Vast opgestelde gasflessen bijv. in Lasbus goed vastzetten, afsluiters altijd sluiten drukmeters niet direct op flessen maar met flexibele slang verbonden.

Hoe te handelen bij een incident?

Schriftelijke instructies volgens het ADR (ADR 5.4.3.4)

(Maatregelen in het geval van een ongeval of noodgeval)

In het geval van een ongeval of noodgeval moet de bemanning van het voertuig de volgende maatregelen treffen indien dit veilig en praktisch uitvoerbaar is:

- Gebruik de handrem, zet de motor af en haal de sleutel uit het contactslot.
- Vermijd ontstekingsbronnen en in het bijzonder rook niet of schakel geen elektrische apparaten in;
- Meldt het incident bij de hulpdiensten, geef daarbij zoveel mogelijk informatie over het voorval of ongeval en de stoffen die daarbij betrokken zijn (zie: Melden van incidenten)
- Trek een veiligheidsvest aan en plaats de veiligheidsdriehoeken of pylonen zoals dit de bedoeling is;
- De vervoersdocumenten (indien van toepassing) moeten beschikbaar zijn voor de hulpverleners;
- Loop niet in de vrijgekomen stoffen of raak ze niet aan en vermijd inademing van gassen en dampen door boven de wind te blijven;
- Gebruik -voor zover mogelijk en veilig uitvoerbaar- de brandblussers om kleine/ beginnende branden van banden, remmen en het motorcompartiment te blussen;
- Branden in laadcompartimenten moeten niet worden bestreden door bemanning van het voertuig. Gebruik voor zover mogelijk en veilig uitvoerbaar de uitrusting aan boord om het vrijkomen van stoffen in het aquatisch milieu of het rioleringsysteem te voorkomen en vrijgekomen stoffen in te sluiten/ op te vangen;
- Ga weg uit de omgeving van het ongeval of het noodgeval en adviseer andere personen om weg te gaan en volg het advies op van de hulpdiensten;
- Verwijder alle verontreinigde kleding en verontreinigde gebruikte uitrusting en voer deze op veilige wijze af.

Melden van Incidenten (ADR 1.8.5)**Extern:**

Op openbare weg bel: 112

Op ProRail terrein: volg de calamiteitenprocedure.

Op bedrijfsterreinen volg de calamiteitenprocedure van het bedrijf.

Intern:

Naast het volgen van de calamiteitenprocedure VolkerRail dient de melding van het incident zo spoedig mogelijk bij afdeling VGM te worden gedaan. Gebruik hiervoor het meldingsformulier MOG (melding ongewenste gebeurtenis) en geef duidelijk aan dat het om een milieu-incident gaat.

Samengevat

Binnen VolkerRail mag uitsluitend worden vervoerd onder de vrijstelling voor eigen vervoer en op basis van de 1000 punten tabel. Zie: blz. 3

Indien hiervan moet worden afgeweken dan geldt dat het vervoer onder voorwaarden van het ADR dient plaats te vinden. VolkerRail kan niet aan deze voorwaarden voldoen. Daarom worden voorraden zoveel mogelijk door de leveranciers op locaties afgeleverd en wordt voor overig vervoer een gecertificeerde vervoerder ingeschakeld.

(Digitale) bronnen

Je kunt deze informatie vinden:

- Op het vervoersdocument van de leverancier;
- Op het Veiligheidsinformatieblad in Rubriek 14 "Transport". Dit Veiligheidsinformatieblad is verkrijgbaar bij de magazijnmedewerkers.
- In het Centrale register gevaarlijke stoffen. Hierin is een tabel opgenomen met alle bekende milieugevaarlijke stoffen binnen VolkerRail.
Zie: <https://kennis.vwinfra.nl/sites/vr/Milieu/SitePages/Introductiepagina.aspx>
- Voor aanvullende informatie kunt u terecht bij de afdeling VGM.

Opmerking: Soms zul je zien dat een stof niet volgens ADR is geclassificeerd. In het centraal registratiebestand staat deze in de Kolom Vervoerscategorie vermeld als Nvt. In dat geval mag de stof in onbeperkte hoeveelheden worden vervoerd.

Tot Slot

Neem tijdens het vervoeren van gevaarlijke stoffen geen onnodige risico's. Stel je altijd op de hoogte van de gevaren van de stoffen die je moet vervoeren en /of mee moet werken. Schat goed in hoeveel je nodig hebt om je werkzaamheden uit te kunnen voeren (Neem niet meer mee dan noodzakelijk, maar ook niet te weinig).

Houd je aan de 1000 punten tabel en de geldende wetten en regels.

Denk er om dat je als bestuurder zelf verantwoordelijk bent voor de handelingen die je verricht tijdens het vervoer.

Deze lesbrief is uitgegeven door de afdeling Kwaliteit, Veiligheid, Gezondheid en Milieu (KVGGM).